

[Statsministeren.]

arbejde mellem europæiske lande, som har reel udsigt til at lede frem mod den af Danmark ønskede udvidelse af fællesmarkedets medlemskreds.

Jeg tror, det er nødvendigt at fremdrage denne baggrund for den danske holdning til det nordiske økonomiske samarbejde. Når vi fra dansk side tog et initiativ til et sådant nordisk samarbejde, var det bl. a. på grund af, at samtlige nordiske lande ønsker at deltage i et udvidet europæisk økonomisk samarbejde, og at vi følte og føler os overbevist om, at dette vil være muligt for dem alle, den dag mulighederne foreligger for at skabe et udvidet europæisk samarbejde. De nordiske lande ønsker ikke ganske samme form for deltagelse i et sådant samarbejde, men man tør vel gå ud fra, at det faktiske indhold af samarbejdet på en række væsentlige områder vil være det samme uanset tilknytningsformen. Når dertil kommer, at de nordiske lande gennem EFTA-samarbejdet har opnået væsentlige fordele, som bl. a. har givet sig udslag i en meget stærk stigning i samhandelen, hvorved der er skabt et gunstigt grundlag for en yderligere udvidelse af samarbejdet, forekommer det naturligt, at de nordiske lande sammen søger at forberede sig på deltagelsen i et bredt europæisk samarbejde. De vil herved kunne løse mange praktiske problemer og desuden opnå en styrkelse af deres økonomier, som vil kunne blive af den allerstørste betydning, den dag de befinder sig i et stort europæisk marked med hård konkurrence i samtlige erhvervs-grene.

I de forhandlinger, der har været mellem de fire nordiske lande, er der enighed om, at opsigelsesbestemmelserne skal udformes på en sådan måde, at de enkelte lande skal være frit stillet med hensyn til at søge optagelse i fællesmarkedet eller på anden måde tilknytning til fællesmarkedet uden at være bundet af traktaten om det nordiske økonomiske samarbejde. Hvis et land ønsker at gøre brug af denne ret til at opsiges traktaten, er det altså en handling, som udtrykkelig er forudsat, og der er ved drøftelserne mellem statsministrene bekræftet en politisk enighed om, at en sådan handling ikke vil være i strid med forudsætningerne for etableringen af det udvidede nordiske økonomiske samarbejde. Man er med andre ord indstillet

på ved udformningen af traktaten for det nordiske samarbejde at bevare det europæiske sigte med dette samarbejde og bevare det på en sådan måde, at det også reelt stiller landene frit med hensyn til at søge optagelse i fællesmarkedet.

Man kunne — og det er jo også gjort i den hjemlige debat — heroverfor stille det spørgsmål, om Danmark ikke alligevel reelt vil blive bundet så stærkt til det nordiske samarbejde, at mulighederne for at søge optagelse i fællesmarkedet er svækket, og at Danmarks forhandlingsposition i relation til fællesmarkedet vil blive forringet efter etableringen af et udvidet nordisk økonomisk samarbejde.

Over for dette vil jeg gerne fremhæve, at alt tyder på, at der ikke vil foreligge nye muligheder i den europæiske markedssituation før tidligst i 1972. Vi må med andre ord realistisk indstille os på, at den europæiske markedssituation i de næste 3-4 år vil være præget af stilstand og stagnation, og at der i denne periode ikke er udsigt til nogen udvidelse af fællesmarkedet.

De nordiske lande vil styrke deres forhandlingsposition ved i den mellemliggende periode at forberede et snævert økonomisk samarbejde. Den nordiske økonomiske union vil i givet fald først blive fuldstændig etableret i 1972, og der vil derfor ikke ske noget indgreb i et allerede etableret samarbejde, hvis et eller flere af de nordiske lande til den tid, altså i 1972, skulle blive optaget som medlem af fællesmarkedet. Men skulle det vise sig, at der i 1972 stadig vil være forbundet så store vanskeligheder ved en optagelse i fællesmarkedet, at tanken om medlemskab må udskydes endnu en periode, vil de nordiske lande have den fordel, at de har benyttet den mellemliggende periode til at forberede iværksættelsen af et snævert økonomisk samarbejde, som med det samme kan realiseres. Dette kan kun styrke de enkelte landes forhandlingsposition over for fællesmarkedet og kan bidrage til at fremme opnåelsen af en for de nordiske lande tilfredsstillende europæisk markedsløsning.

Selv om de tre nordiske lande opretholder deres hidtidige ansøgning om optagelse og tilknytning til fællesmarkedet, kan man imidlertid ikke udelukke, at den europæiske markedssituation vil udvikle sig på en sådan måde, at man om 4-5 år drøfter andre mulig-